GAZETA KRAKOWSKA

Nro. 36.

We Srzodę Dnia 3 Maia 1797.

ROZPORZĄDZENIE

C. K. Pełnomocney zadworney Kommissyi Gallicyi zachodniey.

Kupcy trunkami handluiący mogą aż do końca Grudnia r. t. trunki swoie na komorach celnych szczegulnie z imienia i gatunku onych podawać, bez oznaczenia ilości miary, ktorą beczki w sobie zawieraią.

Z przyczyn, że w tym czasie ani miasta ani kupcy tuteyszego kraiu nie są przysposobieni w tak zwane wizyry sposobem Wiedeńskim uregulowane, i dla tego osoby z consumo i transito trunkami na komory cęlne przybywaiące nie są w stanie prawdziwą ilość miary beczek swoich według miary Austryackiey podawać, dozwala się przeto niniejszym, na mocy naywyższego Nadwornego dekretu de dato 27 februarii, iż kupcy-trunkami handluiący mogą deklarować trunki swe do consumo i transito na komory celne przybywaiące szczegulnie z nazwiska i gatunku onych, podług którey do deklaracyi urzędy celne ilość miary w beczkach będącey w rowney formie rozporządzenia pod d. 31 stycznia r. t. względem odważenia towarów wyszłego, podług prętu czyli miary wizyrowey w urzędach znayduiącey się, oznaymią, poczym więc rewizya celno-urzędowa uczyniona bydź ma.

Wszelako, że na przyszłość jeneralna rowno-forma w celnych rzeczach nastąpić powinna; nakazuie się więc kupcom trunkami handluiącym, ażeby się do końca grudnia r. t. w własne lub mieyskie wizyrty tym pewniey opatrzyli, ile rzeczone względy po upłynieniu tego terminu ustaną, i ostra baczność miana na to będzie, żeby od dnia 1. stycznia 1798 zacząwszy, deklaracye w każdym zdarzeniu według przepisów jeneralnego cłowego patentu padawane były.

W Krakowie dnia 7. Marca 1797 roku.

Jan Wacław baron de Margelik,
J. C. K. Apostolski Mości pełnomocny
Kommissarz.

Augustin Reichmann von Hochkirchen.

Z Paryża d. 14. Kwietnia.

D. 11 t. m. znany deputowany Sieyes został zaboyczem sposobem napadniony i raniony. Nieiaki Poul dawniey pleban w Draguignan udał się tego rana do Sieyes i wyrzucał mu iego wielkie bogactwa. Sieyes odpowiedział mu, iż oprocz pensyi deputowanego nic więcey nie posiada, i ofiarował mu ieżeli potrzebuie zapomożenie. Poul dobył potym pistoletu z kieszeni; Sieyes odwrocił go lewą ręką ale iednak odebrał dwie kule w ramię, a trzecia zadarła go w łopatkę. Morderca został natychmiast aresztowany; znaleziono przy nim wiele papierow. Rany Sieyesa są wielkie, ale iednak nie rozumią żeby śmiertelne były.

Xządz Poul przed kilkoma dopiero dni z Draguignan z depatamentu Var do Paryża przybył, i żył dawney z Sieyes w przyiaźni. Naypierwey skarżył się przed ostatnim na swóy niedostatek, iż nie odbiera swoiey pensyi; po kilku słowach udał się potym do zaboyczego swego zamysłu. Morderca został od służących Sieyesa, którzy na wystrzał przybiegli, aresztowany.

D. 11 dyrektoryat do obydwoch rad ciała prawodawczego poselstwo wyprawił w którym o popełnionym na osobie Sieyesa zaboystwie donosi, i zaraz dodaie iż zaboycę sądownie ścigać każe.

Villers rzekł nato poselstwo: Naturalna rzecz była, iż ten reprezentant, który odpoczątku rewolucyi naywiększe dowody patryotyzmu dał, który naypierwey w konstytucyynym zgromadzeniu ziednoczenie 3 stanow, to pamiętne zdarzenie w rewolucyi proponował, który oprócz tego naypierszym założycielem rzeczypospolitey był, naturalna rzecz mowię, iż ten reprezentant na ofiarę royalismu był przeznaczony. Niedosyć było dla nieprzyiacioł rzeczypospolitey spotwarzać iego talenta, potrzeba ieszcze było na iego życie godzić. Żądam aby kommifsya inspekcyi sali potrzebne wiadomości o tym zaboystwie zasięgła i potrzebne środki dla bezpieczeństwa reprezentantow obmyśliła. Przyięto. — Boifsy d'Anglas: Żądam oprocz tego aby dyrektoryat był wezwany, udzielenia nam o tym zaboystwie obszernieyszych wiadomości, i żeby kommifsya inspekcyi sali co dzień donosiła nam o stanie zdrowia naszego kollegi Sieyes, i to będzie dowodem iak wiele nas zdrowie iego interefsuie. Obydwie propozycye zostały przyięte, i prezydent doniosł, iż uprzedzono iuż żądanie rady i kazał przez posłańca o stanie iego zdrowia dowiedzieć się, ktore do tego momentu dosyć iest w dobrym stanie. Zaboyca Poul iest iako oskarżony przed przysięgłego stawiony.

D. 13 doniesiono obydwom radom, iż reprezentant Sieyes wielki bol ponosi, ale stan iego nie iest niebezpieczny. Minister sprawiedliwości donosi w liscie swoim, iż zaboyca Poul iest stronnikiem i przyiacielem jakobinow Baboeuf i iego wspolnikow, których w Vendome sądzą, i wielu reprezentantow znaleziono przy nim listę. Lamarque: "Rozumiem, obywatele reprezentanci, iż obrzydliwość, którą popełnione zaboystwo na szacownym kolledze naszym Sieyes w was sprawiło, nie dosyć ieszcze wyraziliście. Nie przez nic nieznaczące poselstwo do dyrektoryatu, ale przez mocne i wielkie środki musicie grożące niebezpieczczeństwa odsuwać. Na iakąż karę nie zasłużylibyście obywatele, gdy

widząc iż krwawy noż royalismu dosięga tego męża, który się naywięcey w rewolucyi dystengwował, a wy oboięłnemi zostalibyście i nie starali się odkryć całego wątku spisku, którym otoczeni iestesmy. Przypatrzcie się iak wszystkie nici naszych royalistskich nieprzyiacioł iedne z drugiemi są powikłane! Niechcą nas iuż otwartą siłą, ale przekupstwem i zaboystwem pod dawne iarzmo zwrocić. Jenerałow armii chcą przekupić, a do ciała prawodawczego &c. przyiacioł royalismu wprowadzić. Nie robmy, mowią nieprzyiaciele nasi nic publicznie; wymordůmy naysławnieyszych republikanow, reszta się zalęknie i będzie cicho, a publiczne zdanie wnet się odmięni. Obywatele, ostrzegam was, iż głowom naszem zagrożono; puginały więcey iak iedney Corday są przeciw nam obrocone. Musiemy się na nowo razem połączyć, musiemy niezwyciężony batalion uformować i i wyraźnie za utrzymaniem republikanckiego rządu się deklarować. Żądam aby kommisya o poselstwie dyrektoryatu względem zaboystwa Sieyes uwiadomiła nas, iako też powszechne śrzodki i ustawy do zapobieżenia grożącym rozruchom podała. Gdy przysięgły Xiądz, rzekł Durrac, zaboystwo przeciw Sieyes popełnił, i gdy Sieyes dawniey pensyą Xży zniosł, rozumiem iż sprzysiężenie teraźnieysze naszych nieprzyiacioł na których się czele hrabia Prowancyi z swemi instrukcyami i odezwą znayduie, ze wszystkich tych ludzi się składa ktòrzy z przywroceniem konstytucyi 1791 Francuzkiey kościoł przywrocić pragną." Po żywych sporach cofnął Lamarque swoią propozycyą, gdy wielu przeciw niey powstało

D. 11 powstały na przedmieściu S.Antoniego rozruchy: 200 szewskiey czeladzi namowionych od anarchistow, robili pod pozorem że im maistrowie nie zapłacili ich należytości, rożne hałasy; lecz policya i woysko wnet koniec tym rozruchom uczyniły.

Dyrektoryat oznaymił co zastępuie w urzędownych pismach:

"Dyrektoryat odebrał ieden exemplarz odezwy tak mianuiącego się Ludwika XVIII do Francuzow. Nie można dosyć tego pisma oznaymić, które o szalonym proiekcie obalenia rzeczypospolitey i przyiętey od ludu konstytucyi, iako też o krolewskich agentach i o zrobionym przez niego spisku żadney wątpliwości nie czyni. Dyrektoryat przekonany o nieukontentowaniu, iakie ten manifest w duszy każdego Francuza sprawi, rozumie iż winien go całey Francyi oznaymić, aby przez to naylepiey wszystkich mieszkańcow o zastawionych na nich sidłach ostrzegł. Oto iest ten manifest:

Ludwik XVIII. do Francuzow.

Głęboka zgryzota za każdym razem przenika naszą duszę, gdy widziemy Francuzow w nadgrodę ich przychylności do dobra Francyi w więzach stękaiących. Będzież dosyć dla waszych tyranow znalezienia sobie nowych ofiar? Nie będąż w owym spisku, ktòry im przypisuią i w papierach, które oznaymuią, pozorów spotwarzenia naszych zamiarow szukali? Nie będąż nas w waszych oczach oszukuiącemi kolorami starali się odmalować? Jest to dla nas powinnością ostrzed was o wiarołomstwie, które nam doświadczenie przeszłego, przewidywać każe; iest potrzebą naszego serca donieść wam o uczuciach, które serce nasze napełniaią. Tyrani kry-

ią się w cieniach taiemnicy; a'e oyciec nie obawia się dzieci. Wierni owi nasi poddani, którym zleciliśmy uwiadomienia was o prawdziwym interessie waszym, znaydą w tym pismie tę samę instrukcyą, którą iuż raz otrzymali. Ci zaś, których czystość ich gorliwości i mądrość ich zasad godnemi naszego zaufania na przyszłość uczynią, znaydą w nim zawczasu swoią instrukcyą, iaka im dana będzie; wszyscy nakoniec Francuzi, którzy z nami miłość do oyczyzny dzielić będą i do uratowania iey przykładać się chcą, znaydą tu reguły iakich się trzymać maią, i cała Francya gdy pozna ten cel, za którym się spolnie ubiegaią i śrzodki, których użyią, będzie sama w stanie o dobroci iego sądzić.

Powiedzieliśmy naszym agentom (Dunan, Brottier &c.) i zawsze to powtarzamy: Przyprowadźcie nasz lud do S. religii iego przodkow i do oycowskiego rządu nazad, ktore tak długo sławę i dobro Francyi stanowiły; opowiedzcie mu konstytucyą kraiową, ktorą dla tego spotwarzaią, że nie iest znaną; nauczcie go rozróżniać ow rząd, który poźniey był zaprowadzony; okażcie mu, iż ow rząd tak daleki iest od anarchii, iak od despotysmu, owych biczow, ktore nam tak obmirzłemi są iak ludowi Francuzkiemu, a ktore iednak od czasu iak nie ma swego krola ustawicznie go dręczą; wzywaycie mądrych i oswieconych mężow rady do wydoskonalenia wspomnionego rządu ile bydź może; zapewniycie ich, iż ich sami przed władzami naszemi okryiemy; zaręczcie na nowo przebaczenie błędow, a nawet w . stępkow; przyduście we wszystkich sercach ducha zemsty; prześliycie nam publiczne życzenia do poprawienia dawnych nadużyciow, których reforma ustawicznym naszem staraniem będzie; użyycie wszelkiey staranności, aby ow krwawy rząd więcey niepowrocił, który nas tyle łez kosztował, i ktorem nasi nieszczęśliwi poddani ieszcze zagrożonemi są; kieruycie teraźnieyszemi elekcyami na dobrze myślących ludzi, przyiacioł porządku i pokoiu, i ktorych meztwo by nas wesprzeć mogło abyśmy lud nasz do szczęścia doprowadzić mogli; obiecuycie woyskowem we wszystkich stopniach, i członkom wszystkich administracyy, którzy się do przywrocenia religii ustaw i prawey władzy przyłożyć zechcą przyzwoite nadgrody; ale nie używaycie tak okrutnych sposobow iakich do obalenia iey używano; czekaycie skutku publicznego przekonania; lub ieżeli będzie potrzeba do mocy oręża przystapić, nie używaycie tego smutnego sposobu tylko w ostatnim razie dla dania tey sprawie sprawiedliwey i konieczney podpory. Francuzi, za chlubę sobie mieć będziemy uznania wszystkich pism za nasze, ktore w podobnych uczuciach znaydziemy, ale ieżeli wam iakie podłożą, które im nie będą odpowiadały, odrzućcie ich iako oszukaństwo; te nie będą od naszego serca pochodzić.

Dane dnia 17 marca w roku zbawienia Chrystusowego 1797 a 2go naszego panowania. Podpisano *Ludwik.*

Jenerał Baraguey d'Hilliers, kommendant 7mey dywizyi napisał do Letourneur członka dyrektoryatu 25 marca z Brixen następuiący list:

" Spieszę się z doniesieniem ci, iż dywizya Tyrolska wyruszywszy z swoich kantonow nad Eisch, Lavis i Brenta, w wczoray wieczor tu w Brixen stanęła, za-

pędziwszy w przod nieprzyiaciela za wysokie gory, ktore Inspruk od Karencyi przedzielaią. Ekwipaże, magazyny nieprzyiaciela i 7 do 8000 brańcow w 12 rozprawach dostało się w nasze ręce. Spodziewam się więc, iż złączenie się nasze z wielką armią, ktora w Tyrolu działa i przez dolinę Drave ku nam się kieruie, bez wielkiey pracy uskutecznione zostanie. Pozdrowienie i braterstwo

Podpisano *Baraguey d'Hilliers.*

Od jenerała Hoche oczekuiemy tu niedługo wiadomości iż pod Neuwied i Düsseldorf z swą armią dla wtargnienia do Niemiec za Ren przeszedł.

Dyrektoryat rozkazał, iż paszporta od Amerykańskich ministrow lub agentow wydane lub zaświadczone, od żadnego Francuzkiego urzędu uznane, ani dopuszczone bydź nie maią

Miasto Paryż wybrało iuż także i do rady 500 deputowanych. Wybrani są: Boissy-d'Anglas, Drusne pierwszy kommissarz narodowego skarbu za Neckera, Emmery członek kassacyynego trybunału, Quatremere de Quincy członek pierwszego konstytucyynego zgromadzenia i adwokat Bonniers. Dwa obrani do rady starszych deputowani są iak iuż wiadomo, Muirinais, dawniey inspektor iazdy i Fleurieu dawniey minister morski. Do naywyższego trybunału obrano tu znanego obywatela Langlois, dawniey prokuratora w Chatelet. Elekcye bardzo spokoynie poszły. Obrano iuż członki do trybunału kryminalnego, do administracyi departamentowey &c. &c.

Piękna płeć wymyśliła sobie tu nowy sposob zabawy, na ktorey choć karki łamią, iednak ma wiele powabu. Damy ustanowiły sobie w lasku Boulogne ubiegania się; ale kilka amazonek bardzo się pokaliczyły; między innemi iedna Amerykanka złamała sobie rękę i nogę.

Podług wiadomości z Hiszpanii inkwizycya ma bydź zupełnie zniesiona, i Xża maią z resztą mieszkańcow rowne ciężary dźwigać. Sąd inkwizycyyny zaczął był na nowo ostrą bardzo cenzurę i w Valladolid iedney czarownicy wielką sprawę zrobił. Ta duchowna reforma iest celem poselstwa wielkiego inkwizytora i innych prałatow do Rzymu.

Z Londynu d. 7. Kwietnia.

P. Pitt oznaymił iuż publicznie, iż nowey pożyczki około 15 mill: f. szt: potrzebuie, i P. Newland publicznie w banku dla tego czytał iego list, aby ieżeli kto ma ochotę dać pieniędzy do niego się zgłaszał. Bankierowie Curtis, Thellusson, Goldschmidt, Solomons i Aislabin dla umowienia przed ugodnych artykułow mieli iuż wczoray z P. Pitt konferencyą. Pierwszy termin ma bydź w 8 dniach, a cała pożyczka do października r. t. wypłacona. — Bankowe papiery aż do 48 od sta spadły. Gdy entreprenerowie bardzo wielką szkodę w przeszłey pożyczce ponieśli, przyrzekł im P. Pitt wynadgrodzenie.

Hrabia Derby żeni się z sławną aktorką P. Farren.

Dworska gazeta d. 4 t. m. mieści w sobie depeszę kontra admirała Pringle, ktory naszą siłą morską pod przylądkiem dobrey nadziei kommenderuie, pod d. 15 stycznia, w ktorey donosi, iż kapitan Pranger we 2 woienne okręty do Madagaskar był wysłany i tam d. 2 grudnia r. p. Francuzką twierdzę Foul-Point opanował i zburzył. Francuzi mieli tam podług dwor-

skiey gazety wielkie zapasy ammunicyi i towarów, prowadząc znaczny handel z tamteyszemi mieszkańcamj. Strata tey faktoryi iest tym dotkliwsza dla Francuzow, gdyż potrzebną żywność do wyspy Francuzkiey z tamtąd ciągnęli. Francuzki rezydent w Foul Point, Naſselin, iest z innemi brańcami do wyspy Francuzkiey odesłany. Pięć nieprzyiacielskich okrętów kupieckich zdobył tam kapitan Pranger, a 3 inne pod Francuzką wyspą zabrał.

Pod przylądkiem dobrey nadziei zabrali Anglicy Hollenderski okręt Batavia więcey 200,000 dollarow szacowany.

Z Londynu d. 11. *Kwietnia.*

P. Pollen młody parlamentowy członek podał wniosek w niższey izbie, iak lord Oxford w wyższey izbie uczynił, proszenia Króla przez adreſs aby negocyacye pokoiu z rzeczapospolitą odnowił. Za powody do tego adreſsu przywodził nędzę z przyczyny woyny, zwycięztwa nieprzyiaciela, zły stan naszego banku i upadek publicznego kredytu, na którym nie tylko handel, bezpieczeństwo, ale i byt Anglii polega. — P. Pitt odpowiedział, iż skargi na pochodzące nieszczęście z woyny do poty żadnym dowodem nie będą, poki ludzka natura nie będzie przeistoczona, lub pewny i wykonać się mogący plan nie będzie wynaleziony, do zakończenia wszystkich między ludźmi woien i do zaprowadzenia wiecznego pokoiu; poki się to nie stanie, dotąd wszystkie choćby i naywiększe deklamacye nad nieszczęsliwemi skutkami na nic się nie zdadzą i woyny będą do zakończenia świata. Zaręczał na wszystko co ma nayświętszego, iż wczasie ostatniey negocyacyi lorda Malmesbury nayżywiey pragnął pokoiu; ale cóż pomogą naywiększe i naygorącsze życzenia, kiedy od nieprzyiaciela i od tysiącznie powikłanych okoliczności i skutków zostały zniszczone. P. Pitt okazał tu w długich wywodach, iż ministrowie żadney okazyi do zrobienia pokoiu nie opuszczaią, iż teraz nawet nowe kroki do negocyacyi uczynili; zaczym ten wniosek iest nie tylko nie potrzebny, ale mógłby bydź szkodliwy. — Plan, który ministrowie przedsięwzieli więcey nam obiecuie iak taka propozycya. Stosownie do odebranych od dworu Wiedeńskiego depeszów, w których o uczynionych od Francyi do osobnego pokoiu propozycyach donosi, i oraz Ceſsarz Jmć zapewnia, iż bez Króla Jmć Angielskiego w żadne negocyacye pokoiu się nie wda, przedsięwzięto śrzodki do otwarcia wspólnie takowych negocyacyy. Wysłano bowiem zakredytowaną osobę (P. Hammond) z takiemi instrukcyami do Wiednia, które pośrzednictwo dokoiu przyśpieszyć mogą; ale na oderwanie od nas wiernego naszego sprzymierzeńca nie możemy zezwolić. Więcey teraz nie mogę powiedzieć; dosyć że już dla dopełnienia zamiaru propozycyi przedsięwzięte są śrzodki. — Pan Fox rzekł, iż Pan Hammond dla tego teraz iest do Wiednia dla pośrzednictwa negocyacyi wysłany, iż minister nowey pożyczki 15 millionow potrzebuie; lecz tyle on zrobi co P. Wickam i lord Malmesbury. Smutne depesze z Włoch, pomyslności Francuzkiey broni i położenie armii Austryackiey powinny by zapewne przyśpieszyć teraz pokóy. Jednak nic nam się nie pozostaie, iak żeby parlament prosto wyrzekł: Lud chce pokoiu; lecz ciężko żeby go Frankowie z teraźnieyszą partyą ministrow zawrzyć chcieli, tylko z ludem i ko-

roną. Chciałbym widzieć, aby się republikańska forma rządu we Francyi, z monarchiczną w Anglii poiednały, ale żeby ta monarchia nie była dla demokracyi szkodliwą, iednak to inaczey stać się nie może, poki izba niższa uroczyście negocyacyi pokoiu nie uchwali. Francya bardzo wiele nowych sprzymierzeńców sobie uzyskała, między któremi naycelnieyszym nasz dług narodowy iest. Ten sprzymierzeniec iest coraz strasznieyszym dla nas, zwłaszcza iż minister sam deklarował tę woynę skarbową woyną. Hollandyą i Niderlandy musi sobie minister zgłowy wybić, a co się Włoch dotyczy, iest dla nas oboiętną rzeczą, czy tam Cesarz więcey albo mniey kraiu posiada.

P. Pitt nie sądził za potrzebne odpowiadania na wszystko; rzekł tylko iak szkodliwie by było wszystko dla pokoiu poświęcać, i z wielkiego upragnienia pokoiu pod nogi się nieprzyiacielowi rzucać. Rezolucya parlamentu może tak dobrze swego zamiaru uchybić iak plan rządu. Coż może, rzekł, więcey bydź zrobione, iak kiedyśmy P. Hammond z pełnomocnictwem do Wiednia wysłali, dla zrobienia wspolnie z Cesarzem Jmcią powszechnego pokoiu? Nakoniec dodał, iż zamiar wysłania ministra do Wiednia ieszcze na początku nowey pożyczki był oznaymiony.

Gdy bill indemnifikacyi banku po trzeci raz był czytany, P. Fox uczynił, aby dodatek bankowi przed 24 czerwca pozwolone było wypłacania znown w gotowych pieniądzach, i to aby mowca w dworskiey gazecie i na giełdzie ogłosić kazał. P. Pitt pozwolał na ten dodatek zwyiątkiem iednak że tylko z tych pieniędzy, ktore po 26 lutego do banku wnada, i z tą odmianą utrzymał się dodatek P. Foxa. Pultniey przeczytał potym swóy plan nowego banku, który iak od starego banbu, tak od rządu nie ma zależeć, iednak oboie wspierać. Nic ieszcze o nim nie zadecydowano.

P. Pitt oznaymił wczoray deputowanym, z któremi nową pożyczkę 15 mill. f. szt. układ, iż P. Hammond z zleceniem negocyacyi pokoiu do Wiednia wyieżdza, a zatym nie może ieszczk nic pewnego w tey mierze zniemi ułożyć. P. Newland oznaymił tę nowinę o godzinie pierwszey po południu bankowi, i papiery poszły o 3 procenta w gorę. P. Hammond dzisiay odieżdza, i iednego sekretarza i dwoch kuryerow z sobą bierze. Ostatnie depesze z Wiednia i wtargnienie Francuzow do dziedzicznych kraiow Cesarskich sprawiły to nagłe poselstwo.

Wczoray z rana o godzinie 9 przylądował Xżę Würtemberski na pakebocie Xżę Oranii z 16 ludzi swego dworu. Pocztowem tym okrętem 1 mill f. szt. przybyło w gotowych pieniądzach do Anglii.

Taiemna kommissya wyznaczona z parlamentu do roztrząsnienia skarbu narodowego, zdała swoy pierwszy rapport; iest bardzo długi i mieści w sobie wszystkie długi z upłaceniem na nie aż d. 5. stycznia. Podług niego cały narodowy dług przydawszy i teraznieyszą nową pożyczkę, wynosi 383 mill. 897,144 f. sztr. Prowizya roczna nie rachuiąc w to 15 mill. nowey pożyczki, wynosi 14 mill. 658,739 f. stz. Kommissya podaie także co minister odkładaiąc co rok po 1 mill. f. szt. na umorzenie długu narodowego, dotąd upłacił.

Bankierowie, którzy ministra w czasie

ostatniey pożyczki pieniędzmi wsparli, i dla spadnienia bankowych akcyy niezmierne straty poniesli, mieli znim w tey mierze konferencyą. Kazał im pretensye sobie podać, i w Londeńskiey gospodzie ugodzili się iż 10½ procentow będą żądali.

Z Hanau d. 15. Kwietnia.

Stoiącemu w Bendorf F. M. L. Kray także Francuzi przedwczorem zawieszenie broni wypowiedzieli, i wzaiemnych zakładnikow z zaręczeniem iż przed trzema dniami, to iest aż iutro nieprzyiacielskich krokow nie rozpoczną, wymienili. Francuzi zdaie się, iż maią zamiar pod zasłoną ciężkiey artylleryi, ktorą w białey wieży w liczbie 80 armat postawili most przy Nauwied rozbić i tam za Ren przeyść. Bardzo wiele pontonow tam ściągnęli. Jenerał Werneck korpus jenerała Kray 6000 ludzi zmocnił. Do okolic Wetzlar bardzo wiele artylleryi od korpusu rezerwy przyprowadzono.

Armia Moreau ma się także o iednym czasie na wyższym Renie w kilku mieyscach za Ren przeprawić, gdzie iutro o godzinie 11 kończy się zawieszenie broni. Lewe skrzydło Cesarskiey armii pod jenerałem Kray na niższym Renie stoi od Bendorf ku Rothen-Hanen; środek pod kommendą jenerała Werneck stoi od Siegburg ku Lanie; prawe skrzydło stoi od Weilburg do Siegen. Francuzka armia iak zapewniaią, ma w sile przewyższać Cesarską.

Z Hagi d. 19 Kwietnia.

Wczoray przyprowadzono tu kilku maytkow uwięzionych, ktorzy d. 14 na Süder iezior ze rabunek popełnili; to iest bardzo rzadki występek dla tego będą podobno obieszeni.

W Amsterdamie od września p. r. aż do 12 kwietnia r. t. umarło 742 osob na krosty. W przeciągu tegoż czasu 259 osobom zaszczepiono krosty, z których ani iedna nie umarła.

Z Madrytu piszą, iż woyna między Hiszpanią i Portugalią iuż nieochybna iest. Z Portugalii donoszą także iż hrabia Ega odebrał od dworu moc czynienia wszystkich przygotowań do woyny przeciw Hiszpanii; pieniądze i cekhausy są do iego dyspozycyi. Podług listow z Rzymu iest Papież bardzo chory i obawiaią się tam aby mu reszta pozostałych kraiów nie uwolniła się i nie zrobiła rzecząpospolitą.

Z Salzburga d. Kwietnia.

Wczoray przybiegł tu kuryer z tą wiadomością, iż między Arcy Xciem Karolem i jenerałem Buonaparte na 6 dni zawieszenie broni zawarte zostało, w czasie ktorego pokoy ma bydź zawarty. Cesarski officyer przybiegł tu z rozkazem aby wszystkie w naszem kraiu stoiące Cesarskie woyska, ktore 22,000 ludzi wynoszą aż do dalszego rozkazu w tym mieyscu iak są stały. Arcy Xżę Karol i Buonaparte korresponduią teraz bez pośrednie z sobą. Wiadomość iakoby iuż przed ugodnie punkta podpisane były, iest ieszcze zawczesna. Twierdzę Wersten o 10 godzin z tąd fortyfikuią Cesarscy.

Gdyby do 13 kwietnia pokoy nie nastąpił, iak się tylko zawieszenie broni zakończy chcą Francuzi we trzy kolomny marsz swoy daley ciągnąć: środek od samego Buonaparte kommenderowany poydzie przeciw niższey Austryi, druga kolomna przeciw Kroacyi, a trzecia ku Linz. W potyczce pod Unzmarkt d. 3 t. m. miał jenerał Xżę Karol Schwartzenberg poledz.

DODATEK

DO $N^{ru.}$ 36.

GAZETY KRAKOWSKIEY

WE SRZODĘ DNIA 3. MAIA 1797.

Z Londynu d. 14 Kwietnia,

Przedwczorem Xżę Bedford, P. Fox i dwa inni deputowani podali Królowi imieniem miasta Westminster adreſs w którym Króla o oddalenie ministrow i o zrobienie pokoiu upraszaią. Podobny adreſs podano Królowi od miasta Southwark.

Flotta Admirała Jarvis stała ieszcze d. 25 marca w Lizbonie.

Prowincya Surry podała także, ale w nader żywych wyrazach o oddalenie ministrow Królowi adreſs "Woyna mowią w nim, była bez wszelkiego rozsądku prowadzona; w propozycyach pokoiu, które teraźnieysi ministrowie uczynić by raczyli, niemamy żadney ufności więcey. Poddani W K. M. uginaią się pod ciężarem długow i tax. &c.

Nowa pożyczka, którą P. Pitt teraz otwiera, ma 16 mill. f. szt. wynosić.— Z miedzi, która była na obicie okrętow przeznaczona, maią teraz wiele monety bić.

Miasto Dublin tak iak wiele innych Angielskich i Jrlandzkich miast, za radą, P. Grattan podało Krolowi adreſs o oddalenie teraźnieyszych ministrow.

Nasza fregata Vestale przyprowadziła sławnego Francuzkiego korsarza le Vengeur, który od 2 lat więcey iak 100 Angielskich okrętow na północnym morzu zabrał.

Z zagranicy odebraliśmy tu bardzo wiele fałszywych banknotow. Wiele fałszywych piastrow także cyrkuluie.— Wczoray wyiechał P. Hammond z Krolewskiemi kuryerami Shaw i Ailsworth do Wiednia.

Wczoray zgromadzili się obywatele miasta Londynu na ratusz, dla naradzenia się względem odpowiedzi Króla, ktorą niedawno ławnikom dał, iż nieprzyymie od

miasta Londynu adreſsu siedząc na tronie, tylko podczas audyencyi ieżeli nie więcey iak 10 deputowanych go podawać będzie. P. Hanson utrzymywał, iż mieszczanie mogli się zawsze byli do tronu udawać, ale za teraźnieyszey zepsutey administracyi utracili to prawo. — Nieiaki adwokat Gurney dowiódł z praw miasta, że lord maior może rozwiązać zgromadzenie, iże do ustanowienia iakiey rezolucyi potrzeba zawsze burmistrza zezwolenia. Lord maior zaraz zgromadzenie rozwiązał i oddalił się; przeszło 3000 obywateli stało bez głowy i naczelnika. Może teraz będą się starali swoie prawo i użalenie przed tronem w parlamencie przełożyć.

Odebrana niedawno Hiszpanom wyspa S Troycy, mieści w sobie wiele złotych min, około których aby tym w Peru &c. nie szkodzić zakazano robić; tameysi mieszkańcy odkryli ich Anglikom.

Podług urzędownych rapportow liczba cudzoziemcow wynosi w Anglii z emigrantami Francuzkiemi 80,000 męszczęzn, kobiet i dzieci. Oprocz tego iest 50,000 brańcow w Anglii.

Pogłoska o nowem wylądowaniu Francuzow do Xstwa Wallis nie była prawdziwa, ponieważ ostatnią pocztą nie odebraliśmy otym żadney wiadomości. Królewna starsza po zaslubianiu Xcia Würtemberskiego, dostanie 100,000 f. szt. wyprawy.

Hrabia Zeiplin, który Xcia Würtemberskiego z Stuttgard do Londynu odprowadza, zaiechał tu z Harvich do królewskiego pałacu Pallmall. Xzę sam oczekiwany dziś w Londynie. Nim się ożeni ma pierwey część Anglii inkognito zwiedzić. — Kupcy Londyńscy pisali się na 1. mill: f. szt: dla rozprzestrzenienia portu Londyńskiego.

Z pierwszego rapportu kommiſsyi skarbowey widać ieszcze, iż wydatki kraiowe na teraźnieyszy rok do 5 stycznia 1798 ieżeli woyna trwać będzie 30 mi lio: 440,398 f. szt: wynoszą. Przychody nie czynią tylko 27 mill: 945,398 więc potrzeba ieszcze nowey pożyczki.

Admirał Howe w piątek przysłał resignacyą kommendy nad flottą w kanale admiralicyi; lord Bridport na iego mieyscu otrzymał kommendę.

Admirał Nelsen, który z Lizbony do pilnowania powracaiącey Hiszpańskiey z Havanna flotty wypłynął, iest 3 liniowe okręty i 10 fregat mocny. Hiszpański ieden okręt z Havanna zawinął do Kadyx; szacuią go przeszło na 1 mill: f. szt: wartości. — Król Hiszpański na przychody z tabaczki otworzył pożyczkę.

Bankowe papiery d. 7 stały 48, dzisiay 51 $\frac{1}{8}$ procentu.

Z Bononii d. 30. Marca.

Nowa konstytucya rzeczypospolitey Cyspadeńskiey na pierwiastkowych zgromadzeniach, większością głosow pięciu części, przeciw koszostey przyięta została. Przyięcie to ogłoszone było przez odezwę wydaną pod d. 27 t. m. z wielką uroczystością.

Z Modeny d 30. Marca.

Wydział tymczasowego rządu, rozesłał dekret do wszystkich biskupow kraiu tego, zabraniaiący wysyłania do Rzymu summ pieniężnych za dyspensy, mianowanie do beneficiów, annaty, &c. W przypadku zaprzeczenia ich od stolicy Apostolskiey, biskupi zadosyć uczynią w tym razie potrzebom swych dyecezyy, na mocy udzieloney przez apostołów i iaka im z

prawa Boskiego należy, waruiąc zawsze głowie kościoła duchowne posłuszenstwo.

Inny maiący bydź w krótce ogłoszony edykt, niszczy szlachecto i tytuły.

Z Frankfurtu d. 15. Kwietnia.

W tym momencie kiedyśmy się tu wszyscy pokoiem i zawieszeniem broni cieszyli i papiery Cesarskie znacznie w gorę poszły, przez dwoch kuryerów i sztafetą odebraliśmy tę smutną nowinę iż jenerał Hoche d. 13 zawieszenie broni na niższym Renie wypowiedział. Wysłaniec z Koblentz został naypierwey do kommendanta Ehrenbreitstein, a ztamtąd do głowney kwatery Dietz do jenerała kommenderuiącego Werneck zaprowadzony. Jutro w pierwsze świ to wielkieynocy rozpocznie się znowu kampania, prędzey iak przeszłego roku, bo przeszłego roku rozpoczęła się na początku czerwca. — Tuteyszy iarmark wiele przez to szkody poniesie,

Elektor Bawarski odwołał teraźnieyszego swego rezydenta kawalera de Mandot z Bazylei. — Elektor Koloński, który tu oddawna siedzi, bywszego swego ministra w Hadze, barona Leykam, swym pełnomocnym ministrem w Ratysbonie mianował, i w krotce tam odiedzie. — W kilka dni Cesarski poseł hrabia Schlick iako kommissarz elekcyyny do Bruchsal, a Xżę Jerzy Darmstad do głowney kwatery Arcy Xcia Karola wyieżdzaia.

Z Frankfurtu d. 18 Kwietnia.

Tego rana laudgraf Hessen Kassel Krola Pruskiego Feldmarszałek do swego regimentu do Wezel poiechał. Słychac tu iż zawieszenie broni na niższym Renie ieszcze na 24 godzin przedłuzone zostało; nieprzyiacielskie kroki miały się więc wczoray dopiero rozpocząć.

Dyrektoryat Francuzki zapewnił kamerze Wetzlarskiey i miastu bezpieczeństwo dla archiw i prywatnego maiątku, tudzież uwolnienie od kontrybucyi. — Hrabia Walderndorf, który tu podczas ostatniey koronacyi Cesarza iako Trewirski poseł się znaydował, odebrał iuż zapewnienie dla siebie od kapituły Spirskiey godności Xcia biskupa; formalna elekcya dopiero d. 24 t. m będzie.

Z Manheimu d. 17 Kwietnia.

D. 14 zostało i tu zawieszenie broni wypowiedziane; od tego momentu wszystkie woyska są w poruszeniu i kuryery się często uwiiaią. Odwczoraysza część Cesarskich woysk wychodzi za Heidelberską bramę do obozu. Przy Seckenheim stoią także Cesarkie woyska obozem. Na tamtey stronie Renu stoiące woyska zblizyły się do szańcow. Nieprzyiacielskie kroki ieszcze się z żadney strony nie zaczęły.

Z Mühlheim d. 18. Kwietnia.

Cesarska załoga, która tu dotąd stała, ieszcze dnia 14 odeszła. Przedwczorem naypierwi Francuzi weszli do naszego miasta, i az do 11 godziny w wielkim porządku przechodzili; armia stanęła obozem za Buchheim, a głowna kwatera stanęła iak zawsze w naszym mieście. Wczoray ruszyła się znowu armia i poszła ku Siegburg; ile wiedzieć można nigdzie Francuzi odporu niedoznali. Przedwczorem ieszcze rekognoskwali iuż aż do Geisberg, a nigdzie Austryakow nie widziano. Wczoray przeszła armia za Sieg i głowna kwatera do Siegburg została przeniesiona. Przez nasze miasto 2 dywizye przechodziły, które mogą 16,000 ludzi wynosic. Teraz oczekuiemy wiadomości z Neuwied, czy i tam Francuzi prześli. Głowne kor-

pus Austryackie ściąga się nad Lanę między Limburg i Weilburg, gdzie od natury mocne stanowisko sztuką ieszcze bardziey zmocnili.

Z Kolonii d. 18. Kwietnia.

Nasz pływaiący most iest iuż od wczoraysza gotowy; i wszystko zapowiada iak naytęższe kampanii otwarcie. Francuzi chcą naypierwey choćby naywięcey kosztowało Ehrenbreitstein dobydź i potym tę fortecę, która nie raz w tey woynie przeszkodę im uczyniła, zdemolować; oblężenie iey ma się w krotce rozpocząć. — Rzecz o dysydentach zostawiono do spokoynieyszych czasow, ponieważ magistrat w teraźnieyszych okolicznościach nie chce tak wielkiey reformy przedsiębrać. — Nie dawno część iazdy nad Roer stoiącey musiała się przeciwko niektorym mieszkańcom w Leodyum sprzeciwiaiącym się teraźnieyszey rekwizycyi ruszyć.

DONIESIENIA.

Z strony C. K. pełnomocney Zadworney Kommissyi Gallicyi zachodniey.

Ponieważ Jego Rzymsko Ces: Krol: Mość, także Rossyysko-Cesarski i Prusko Krolewskie Dwory przez zawartą konwencyą deklarowały, iż też wszystkie owe długi na siebie wziąść chcą, ktore Krol Stanisław August, i bywsza Rzeczpospolita Polska w sposobie prawnym kontraktowali i że też długi według pewnego pomiędzy sobą umowionego przymiaru ponosic i one wierzycielom wypłacic chcą: podaie się to więc ninieyszym publiczności, mianowicie zaś tymże wierzycielom do wiadomości. Uwiadomia się oraz każdego w powszechności, iż ustanowiona iest z strony tychże trzech mocarstw wspolna kommissya, ktora takowych wierzycielow na termin nie zawodny ostatni, koncem likwidacyi i weryfikacyi zapozywać, wszystkie pretensye sciśle rozpoznawać, i na dniu [illegible] maia roku bieżącego w Warszawie czynności swoie rozpocząć ma. W Krakowie d. 20 Kwietnia 1797.

Franciszek de Kostern.

Strzelec Franciszek Karpiński lat około 30 maiący skradszy garderobe pańską i wiele papierow officyerowi J. C. K. Mci służących uciekł, iest twarzy tłustey, okrągłey, pod prawym okiem troche niżey z brodawką, włosy ciemne na przodku ostrzyżone, płaszcz, surdut, spodnie, kamizelka z zielonego sukna, wzrostu wysokiego, bardzo wymowny, i prędką ma mowę, dawniey służył w artylleryi Polskiey, potem we Lwowie, Tarnowie u JW. Vice starosty Popiela, lubi trunki, i łatwo może się przezwać lub przebrać. O uwiadomienie uprasza się do tuteyszey Policyi Dyrekcyi Krakowskiey.

Gdy ze strony tuteyszego Południowo Pruskiego rządu, został sukcessyyny likwitacyyny proces względem pozostałości po zmarłym w miesiącu lipcu roku 1791. w klasztorze Łabiszewskim, w cyrkule Kostańskim bez testamentu, Urodzonym X. Jozefie Damianie Sadowskim, tytularnym opacie reguły S. Benedykta w Orłowie, dawniey bywszym przeorze, leżącego w Krakowskim klasztoru Tynieckiego, otwarty; wzywaią się zatym publicznie, iego nieznaiomi sukcessorowie i wierzyciele, a szczególniey zaś niewiadomo gdzie się znayduiące dzieci od brata zmarłego, to iest 5 pozostałych dzieci rownie po zmarłym urodzonym Władysławie Sadowskim, iako to. 1. Wincenty, 2. Jakób, 3. Jan, 4. Stanisław Stadoscy, którzy w woysku niegdyś Polskim służyli, 5. Anna Sadowska, która na Ukrainie za Haskowskiego, niegdyś porucznika Polskiego w zamęście poszła; tudzież maiąca się w Krakowie w Klasztorze znaydować Magdalena Sadowska, córka Kazimierza Sadowskiego, lub ieżeli umarła iey sukcessorowie, iako też klasztor Tyniecki, aby się za ninieyszym, na wyznaczony od konsyliarza rządowego Heriny termin, na dzień 6. lipca roku 1797. w tuteyszym rządzie, przed południem o godzinie 10, z dowodami okazuiącemi prawo do pozostałości po wzmiankowanym wyżey Opacie Sadowskim, albo osobiście, albo przez umocowanych do tego, i opatrzonych informacyami, stawili, bo inaczey ieżeli się niestawią, proces będzie podług przepisow ukończony, i cała pozostałość Urodzonemu Jozefowi Sadowskiemu w Niegowniczkach pod Olkuszem, w Krakowskim, ktory się iuż iako syn od brata zmarłego wywiodł, i temu który się ieszcze iako prawy sukcessor wylegitimuie, wydana będzie, a wszystkich innych do sukcessyi roszczących sobie pretensye z ich dowodami do posiadaczow na potym, całey sukcessyi podług prawa kraiowego odeśle się. Z resztą dla o podal mieszkaiących sukcessorow i wierzycieli, którzy odległości mieysca lub dla innych okoliczności prawnych, niemogli by się tu na wyznaczony termin osobiście stawić i tu niemieli żadnych znaiomości, proponuie im się kommissarzy sprawiedliwości Wolfa, Markowskiego, Gebharda, i Guderyana, żeby sobie iednego z pomiędzy nich obrali, i tego dostateczną informacyą i pełnomocnictwem dla popierania ich prawey sprawy opatrzyli. Wydane w Poznaniu dnia 26. Września 1796.